

Bestyrelsesmødet den 16. December 1909

i

Det kgl. danske Landhusholdningsselskab.

Til Stede var Præsidenterne: Hofjægermester *F. Friis* og Lehns greve *Wedell*. Af Bestyrelsesraadet var mødte: D'Hrr. Professor *B. Bang*, Kammerherre *C. Bech*, Godsejer *Harald Branth*, Lærer *Chr. Christensen*, Proprietær *C. Grut-Hansen*, Hofjægermester *G. Grüner*, Proprietær *C. Hansen*, Forpagter *O. Høffding*, Gaardejer *J. P. Jensen*, Direktør *H. Junker*, Proprietær *O. A. Koefoed*, Godsejer *Johan Knudsen*, Godsejer *G. de Lichtenberg*, Proprietær *P. Olufsen*, Kammerherre *C. Oxholm*, Forstander *N. Pedersen*, Proprietær *O. Rasmussen*, Greve *L. Reventlow*, Forpagter *G. F. Schroll*, Jægermester *F. Skov*, Forpagter *Chr. Sonne*, Gaardejer *J. Sørensen*, Saxager, Hofjægermester *A. Tesdorpf*, Professor *T. Westermann* og Forpagter *J. Willumsen*.

Den første Sag paa Dagsordenen var Optælling af de indkomne Stemmesedler til Valg af 1 Præsident, 6 Medlemmer af Bestyrelsesraadet, 1 Revisor og 1 Medlem af Bestyrelsen for »Fond til Landmænds Uddannelse«. Meddelelse om Udfaldet af disse Valg samt om de af Bestyrelsesraadet foretagne Valg af Medlemmer til forskellige staaende Udvalg, endvidere om Optagelse af ny Medlemmer og om Decision af Selskabets Regnskab for Aaret 1908—09 vil senere blive meddelt i Referatet af Forhandlingerne paa Generalforsæmlingen, som afholdtes den følgende Dag Kl. 1 Eftermiddag.

Efter at Beretningerne om Prøver med Landbrugsredskaber og -Maskiner og om Mejerikonsulentvirksomheden var fremlagte, meddelte Sekretær *Hertel*, at Offentliggørelsen af

Landarbejderudvalgets Betænkning havde givet Anledning til, at der fra De samvirkende Menighedsplejer i Kjøbenhavn var sket Henvendelse til Selskabet om dettes Medvirken til at føre Familier, der er flyttede til Hovedstaden, tilbage til Landet. Idet der angaaende denne Sag ligeledes henvises til Referatet fra Generalforsamlingen, skal her kun meddeles, at Bestyrelsen anmodede Landarbejderudvalget om paany at træde sammen for at drøfte, om Selskabet med Udsigt til et godt Resultat kan yde sin Medvirken til Fremme af denne Sag og, i bekræftende Fald, ved hvilke Midler.

Hofjægermester *Friis* meddelte dernæst, at Selskabet fra Indenrigsministeriet har modtaget en Skrivelse, i hvilken det fremhæves, at et nedsat Udvalg har foreslaaet, at Forsøgsmøllen ved Askov vedblivende skal være Statens Ejendom, men at der ikke skal ydes aarlige Statstilskud til dens Drift, idet Udgifterne til denne forventes afholdte af Indtægterne ved Salg af Elektricitet fra det til Møllen knyttede Lysværk. Forsøgsmøllen med Lysværket skal fremdeles, saaledes som Tilfældet har været i de senere Aar, yde Lokaler, Undervisningsapparater og Værktøj til elektroteknisk Undervisning dels til længere Kursus til Uddannelse af landlige Elektrikere, dels til korte Kursus, der har til Formaal at give Vejledning og Anvisning for Ejere og Passere af Elektricitetsværker. Ledelsen af Forsøgsmøllen skal henlægges til den, der har Ledelsen af nævnte Kursus. Af Hensyn til den overmaade stærke Udbredelse og dermed følgende voksende Betydning, Elektriciteten har faaet i Landbrugets Tjeneste, samt af Hensyn til eventuelle naturvidenskabelige Arbejder, der staaer den landøkonomiske Udvikling nær, har Udvalget derhos foreslaaet, at Landbrugets Organisationer, f. Eks. »Det kgl. danske Landhusholdningsselskab«, »De samvirkende danske Landboforeninger« og »Dansk Vind-Elektricitetsselskab« sammen med Askov Højskole faar Lejlighed til at staa i Forhold til Ledelsen af Forsøgsmøllen, saaledes at de nævnte Institutioner bliver medbestemmende ved Planlæggelsen af de omtalte elektrotekniske Kursus og ved en mulig senere Optagelse af andre Landbruget vedrørende naturvidenskabelige Arbejder, der maatte kunne knyttes til Møllen, eventuelt ved et Samarbejde med Planteforsøgsstationen i Askov. Endelig har Ministeriet forespurgt, om Landhusholdningsselskabet eventuelt vil være villig til at yde sin Med-

virken til Forsøgsmøllens Ledelse paa den af Udvalget foreslaaede Maade. Paa denne Forespørgsel har Selskabet svaret bekræftende. I Forventning om, at Ministeriet altsaa senere vil anmode Selskabet om at udpege en Mand til paa dets Vegne at tiltræde Ledelsen af Forsøgsmøllen, valgte Bestyrelsen hertil Jægermester *F. H. Skov*, Tybrind.

Efter at Sekretær *Hertel* dernæst havde gjort Rede for nogle Forhandlinger, der var førte angaaende Ønskeligheden af, at Danmark efter den ny Sukkertolds og Sukkerbeskatnings Ikrafttræden søges optaget i Kredsen af Brysseler-Konventionens Lande, blev der givet Meddelelse om, at Selskabet havde tildelt Højskoleforstander *Anders Jørgensen*, Høng, sit store Sølvbæger. Sekretær *Hertel* erindrede om, at i Følge Reglerne for Uddeling af Hædersbelønninger for Landboflid har Belønningsudvalget Ret til at indstille Mænd, der ved fortjenstfuldt Arbejde har virket til Gavn for det danske Landbrug i Almindelighed, til en Udmærkelse af Selskabet. Tre Gange tidligere har Udvalget benyttet sig af denne Ret ved at indstille Forpagter *Bokelmann*, Dyrlæge *J. J. Schmidt*, Kolding, og Gaardejer *Niels Kristensen*, Ølgod Sogn, til en Hædersbelønning — den sidste paa Grund af hans Fortjenester ved det første danske Andelsmejeris Oprettelse. I Aar har Belønningsudvalget indstillet den 4., nemlig Højskoleforstander *Anders Jørgensen*, Høng, og Selskabet har tilkendt ham sit store Sølvbæger. I Indstillingen til Selskabet fremhæver Udvalget, at Landbruget skylder Hr. *Anders Jørgensen* en Anerkendelse for hans Arbejde for Husmandssagen og navnlig for Husmandsrejserne, som han var den første til at bringe i Stand og lede, og som han endnu arbejder for med sin fulde Kraft. I Slutningen af 1870'erne og i de første Aar af 80'erne tildelte Landhusholdningsselskabet ham i flere Somre Rejseunderstøttelse for at sætte ham i Stand til at gøre sig bekendt med Husmandsbrugene, og det var paa dissé Rejser, Hr. *Jørgensen* fattede Tanken om at arbejde hen til at faa driftige Husmænd paa Rejser, for at de kunde faa at se, hvorledes dygtige Husmænd i andre Egne af Landet dyrkede deres Jord. De første Rejser, som *Anders Jørgensen* ledede, kom i Gang i Holbæk Amt 1883 og i Sorø Amt Aaret efter, og de fortsattes med Understøttelse af »Holbæk Amts økonomiske Selskab« og »Sorø Amts økonomiske Selskab«, indtil Hr. *Jørgensen* i 1888 fik

Rigsdagsmænd — særlig nuværende Lensgreve *Holstein-Ledreborg*, — til at virke for, at Staten traadte til med sin Støtte. I sin Takskrivelse for Sølvbægeret skriver Forstander Anders Jørgensen bl. a. til Selskabet: »Naar nu denne Sag har faaet saa stor Betydning for vort lille Landbrug her i Danmark, ja endogsaa er optaget paa lignende Maade i Nabolande, særlig i Sverige, saa er det jo egentlig Det kgl. danske Landhusholdnings-selskab, der ved sin Understøttelse til mig er bleven Aarsagen til denne gode Sags Fremme.« Foruden at være Fader til Husmandsrejserne har Hr. Jørgensen ogsaa paa anden Maade udfoldet en fortjenstfuld Virksomhed, saaledes f. Eks. gennem sine Skrifter, af hvilke hans »Vejledning« for Husmandsbrug er udkommen i 16,000 Eksemplarer, og ved sit Arbejde for Smaabørnene — et Arbejde, der maaske er lige saa betydningsfuldt som det for Husmændene. Ved Siden af Højskolen har han bygget et Børnehjem for 30 Smaabørn og oprettet en Friskole, som trives godt. — Hr. Hofjægermester *Grüner*, der er Medlem af Belønningsudvalget og Bestyrelsesraadet, overrakte paa Selskabets Vegne Forstander Anders Jørgensen Sølvbægeret paa Holbæk Amts økonomiske Selskabs Generalforsamling den 11. November.
